

پایان نامه های قرآنی(*)

محمد علی هاشم زاده

پیش درآمد

پیشینه پژوهش در موضوعات قرآنی در مراکز دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی ایران به چهار دهه قبل برمی گردد. وجود پایان نامه های قرآنی درمقاطع مختلف کارشناسی ارشد و دکترا، از بیش از چهل سال پیش، گواه این مدعی است. البته این گونه پژوهشها ومراکزی که بدان اهتمام داشتند، در گذشته اندک و محدود بودند وتنها واحدی از یک دانشکده در این امر مهم فعالیت می کرد.

اما در دو دهه اخیر به برکت انقلاب اسلامی که اصول و قوانین آن، براساس احکام مقدس قرآن پایه گذاری شده است، رشد چشمگیر و غیرقابل مقایسه با دو دهه قبل ازآن داشته واکنون در بسیاری از دانشگاهها ومراکز آموزش عالی، توجه خاصی بدان شده است. تأسیس دانشکده های مستقل قرآن در بسیاری از مراکز آموزش عالی در شهرهای مختلف نشانگر این امر است.

برابر آماري که در دست است، بیش از هشتاد درصد از پایان نامه های قرآنی و پژوهشهای انجام شده قرآنی در مراکز آموزش عالی مربوط به دو دهه اخیر است. این رشد فزاینده نه تنها در بعد کمی، بلکه در بعد کیفی نیز، قابل توجه وحائز اهمیت است. دراین زمینه علاوه بر طرح مباحث جدید ومورد نیاز وکارآمد و موضوعات متنوع، مطالب ارائه شده از اتقان واستواری بالایی برخوردار

گشته اند که دراین زمینه علاوه بر تلاش دانش پژوهان، اساتید محترم (راهنما و مشاور) نقش مهمی ایفا نموده اند.

البته در این میان کاستیهایی هم وجود دارد که می توان منشأ آن را عدم اطلاع دانشجویان و گاه اساتید محترم از منابع، کارهای انجام شده و نیازها دانست که امید است با دقت بیش تر مسؤولین مربوطه وبا راهنماییهای اساتید محترم ومراکز اطلاع رسانی ومطبوعات، این کاستیها جبران گردد و جلو دوباره کاریها که در بعض موارد دیده می شود، گرفته شود.

در همین راستا نگارنده این سطور، اقدام به معرفی پایان نامه های قرآنی موجود، در کتابخانه تخصصی مرکز فرهنگ ومعارف قرآن دفتربلیغات اسلامی حوزه علمیه قم که بیش از نیمی از همه پایان نامه های قرآنی است، کرده است وان شاء الله پس از تهیه سایر پایان نامه های قرآنی، آنها نیز معرفی خواهند شد.

لازم به ذکر است که این پایان نامه ها با همت بعضی از اساتید محترم، تهیه و زیراکس شده و دراین کتابخانه نگهداری می شود و مورد استفاده محققان قرار می گیرد.

در زمینه معرفی پایان نامه های قرآنی، پیش ازاین، اثری با عنوان فهرست پایان نامه های قرآنی از سوی معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی با همکاری معاونت فرهنگی وزارت ارشاد اسلامی در ۱۰۴ صفحه و به مناسبت سومین نمایشگاه قرآن (درتهران، سال ۱۳۷۴) منتشر گردید. این اثر به

لحاظ این که با شتابزدگی تهیه و تنظیم شده بود، آکنده از اغلاط گوناگون بود که برخی از کاستیهای آن چنین است:

۱. نظم ارائه شده با توجه به نداشتن فهرستهای کارآمد، همچون فهرست نمایه موضوعات، نگارنده و... مطلوب نیست.

۲. از جهت کمی، نزدیک به نیمی از پایان نامه های قرآنی موجود، در این فهرست نیامده است.

۳. فراوانی غلطهای املائی و متنی.

۴. معرفی نادرست اساتید راهنما.

۵. یاد نکردن از مقطع تحصیلی نویسندگان.

۶. تکرار بیش از پانزده عنوان. که در بعضی موارد، دو عنوان بدون فاصله تکرار شده است.

۷. معرفی ناقص برخی از عناوین.

۸. با توجه به عدم دسترسی همگان به پایان نامه ها، بهتر بود، عناوینی که منتشر شده و بیش از ده عنوان می باشد، ذکر می شد.

۹. بی دقتی بیش از اندازه در تنظیم این اثر؛ به عنوان مثال در صفحه ۸۲ رساله ای (کارشناسی ارشد) با عنوان روش شناسی اثبات معاد از آقای جلالی با عنوان آقای دکتر مهدی محقق معرفی شده و بلافاصله در عنوان بعد از آن باز تکرار شده با عنوان آقای جلالی، گویی این دو اثر جداگانه واز دو نگارنده می باشد.

در پایان، جا دارد از همه کسانی که در راه نشر و ترویج فرهنگ قرآنی تلاشی مستمر داشته اند و بسیاری از این آثار معرفی شده حاصل تلاش آن عزیزان می باشد، از جمله جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر سید محمد باقر حجتی که از پیش گامان قرآن پژوهی هستند و بیش از ۱۱۰ عنوان از این آثار، با راهنمایی و یا مشاورت ایشان تهیه و تنظیم شده و علاوه بر آن، ریاست واحد قرآن و حدیث دانشکده الهیات تهران را برعهده دارند، تشکر و قدردانی شود. بویژه این که با همکاری بی شائبه ایشان و نیز بعضی اساتید دیگر همچون جناب حجت الاسلام والمسلمین مح مد علی مهدوی راد، پایان نامه های موجود در کتابخانه مرکز فرهنگ و معارف قرآن تهیه شده است.

این فهرست براساس ترتیب الفبا تنظیم شده و اطلاعات ارائه شده عبارت است از:

۱. ردیف.

۲. عنوان پایان نامه.

۳. موضوع؛ موضوع کلان و کلی اثر (به صورت یک تا سه نمایه).

۴. نگارنده.

۵. استاد راهنما.

۶. استاد مشاور.

۷. مقطع درسی پایان نامه.

۸. نام دانشگاه و یا دانشکده.

۹. سال تنظیم و نگارش.

۱۰. تعداد صفحات.
۱۱. پاورقی. در بعضی موارد که اثر معرفی شده نیاز به معرفی بیش تر از اطلاعات ذکر شده داشته، در پاورقی ذکر شده است.
- این موارد با علامت * پس از عنوان پایان نامه مشخص شده اند.
- از بین آثار ارائه شده، چهارده عنوان مربوط به مقطع دکتراست و دیگر عنوانها مربوط به مقطع کارشناسی ارشد می باشد.
۱. آثار اجتماعی دین از نگاه قرآن کریم، دین شناسی، غلامعلی عزیزی کیا، محمود رجبی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۱۲۲.
  ۲. آداب حسنه از نظر قرآن، اخلاق، علی زنگی آبادی، سید محمد باقر حجتی، صادق آئینه وند، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۱، ۲۳۶.
  ۳. آفرینش از دیدگاه قرآن و حدیث، آفرینش، محمد علی حسین زاده، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۲۵۰ « ۱۰.
  ۴. ابتلا از دیدگاه قرآن و سنت، اخلاق، مجتبی بیگلری، احمد احمدی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۱، ۲۵۱.
  ۵. اثبات صانع در پرتو قرآن، خداشناسی، علیرضا روشن فر، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۱۴۵.
  ۶. احکام جهاد در قرآن، جهاد در قرآن، احمد طاهری نیا، رضا استادی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۲، ۳ « ۱۴۵.
  ۷. ادب در تعالیم قرآن و سنت، اخلاق، محمد رضا غفوری، علی حجتی کرمانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ۲۳۲.
  ۸. ارزیابی و بررسی تفسیر عیاشی، روشهای مفسران، رضا رستمی زاده، سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات.
  ۹. ازدواج از دیدگاه قرآن، ازدواج، هادی اسلامی پناه، علیرضا اعرافی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۱۱۴.
  ۱۰. اسباب النزول، اسباب نزول، زهرا پنجه شاهی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۵، ۱۰۱.
  ۱۱. استخراج آراء و نظریات تفسیری سید مرتضی و مقایسه با مفسران بزرگ (سوره آل عمران تا اعراف)، تفاسیر قرن پنجم، سیده وحیده رحیمی، سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، محمد علی مهدوی راد - ابوالقاسم امامی، کارشناسی ارشد، کرج: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۴، ۵ « ۱۸۷ * (۱)
  ۱۲. استعارات و کنایات قرآن و جمع آوری و شرح آنها در نیمه اول قرآن، بلاغت قرآن، محمد چوپانی پسند آبادی، محمد باقر بهبودی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ج - ۳۱۶.

۱۳. اسرائیلیات در تفاسیر، اسرائیلیات، سهیلا پیروز فر، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ص « ۲۶۲».
۱۴. اسرائیلیات و تأثیر آن در تفاسیر قرآن، اسرائیلیات، سید محمد حسین میر صادقی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۶۴.
۱۵. اسماء و صفات قرآن از نگاه قرآن و سنت، قرآن شناسی - اسماء و صفات قرآن، ابوالقاسم عینی پور، ابوالفضل شکوری، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ز « ۳۹۱».
۱۶. اصول کلی تفسیر قرآن کریم، بررسی تطبیقی، روش تفسیر، محسن مشعل، عبدالمهدی یادگاری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ی « ۱۵۳* (۲)».
۱۷. اعجاز قرآن، اعجاز قرآن، احمد رضانی، زین العابدین نجفی، کارشناسی، قم: دانشکده سپاه پاسداران، ۱۳۷۴، ۱۸۵.
۱۸. افسانه غرائق، اسرائیلیات، فاطمه تهامی، علی دوانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۱۴۲.
۱۹. امثال قرآن، امثال قرآن، زهرا رضازاده مسگر، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، ۱۴ « ۲۶۰».
۲۰. امثال قرآن، امثال قرآن، محمدعلی حیدری، سید محمد باقر حجتی، علی مهدیزاده - علیرضا فیض، کارشناسی ارشد، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۱، ۳۰۴.
۲۱. امر به معروف و نهی از منکر در قرآن، امر به معروف و نهی از منکر، بهمن منصوری، علی حجتی کرمانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ۲۱۷.
۲۲. انسان در برزخ، حمراء علوی، علی اکبر غفاری، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۱، د « ۲۹۰».
۲۳. اوصاف مختص و مشترک انبیاء مذکور در قرآن (قبل از پیامبر اسلام(ص)، پیامبر شناسی - قصص قرآن، مریم بادامی، سید محمد باقر حجتی - کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، ر « ۲۴۸».
۲۴. اهل بیت به روایت سوره انسان، اهل بیت در قرآن، عزیز خالقی بایگی، سید محمد باقر حجتی، علی مهدیزاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۷ - ۱۵۶.
۲۵. اهمیت بیت از دیدگاه قرآن و حدیث (در بعد اخلاقی)، اخلاق، محمد کاشی طرقی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۱، ۱۲۵.
۲۶. بررسی آراء و نظریات تفسیری ابومسلم محمد بن بحرافهانی، تفاسیر قرن سوم، سید محمدرضا غیاثی کرمانی، محمد هادی معرفت، صادق لاریجانی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه قم، ۱۳۷۳، ۲۹۶* (۳).
۲۷. بررسی آیات نکاح در قرآن، نکاح در قرآن، فائزه عظیم زاده اردبیلی، حسین گرگانی - اسعد شیخ الاسلامی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۸* (۴).

۲۸. بررسی احکام و تشابه در آیات قرآن کریم، محکم و متشابه، یدالله ملکی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - محمد رضا آشتیانی، کارشناسی ارشد، اراک: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۱۰۱.

۲۹. بررسی بخشی از آثار تفسیری (جلال الدین دوانی)، تفاسیر قرن نهم، مهناز عباسی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۲۲۲* (۵)

۳۰. بررسی و تحلیل و مقایسه شیوه های تبلیغی حضرت نوح و حضرت رسول اکرم(ص)، روش تبلیغ انبیاء - قصه های قرآن، علی اصغر ثابتی، محمد علی لسانی فشارکی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۴، چ « ۲۸۳».

۳۱. بررسی ترتیب نزول قرآن در روایات (با پژوهشی در ترتیب روایی نزول قرآن) ترتیب نزول قرآن، جعفر نکونام، سید محمد باقر حجتی، صادق آینه وند - محمد علی آذرشب، دکتر، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، یب « ۳۵۲».

۳۲. بررسی ترجمه های قرآن کریم، ترجمه های قرآن - نقد و بررسی، سهراب مروتی، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، ی « ۲۹۰».

۳۳. بررسی خصوصیات آیات سور مکی و مدنی، علوم قرآن - ویژگی آیات و سور مکی و مدنی، عبدالله جوان ملکوتی، ابوالفضل میرمحمدی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، و « ۲۹۱».

۳۴. بررسی سیر تدوین و تطور تفاسیر فقهی و رجال شناسی مؤلفین آنها، تفاسیر فقهی - مفسران، نعمت الله سلیمانی، ابوالفضل شکوری، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ج « ۲۰۷».

۳۵. بررسی شواهد شعری تبیان شیخ طوسی، عبدالزهراء جلالی، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ج « ۱۲۷» * (۶)

۳۶. بررسی مسأله طاعت در قرآن، اخلاق، صدیقه میرشمسی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۳، ۱۱۱.

۳۷. بررسی مفهوم ذکر از دیدگاه وحی، دعا - ذکر، منصوره تربتی مقدم محمد آباد، محمد علی لسانی فشارکی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، د « ۲۰۴».

۳۸. بررسی نظریات تفسیری امام فخررازی پیرامون آیات نازله در شأن اهل بیت(ع)، اهل بیت در قرآن، مجید کبیریان، محمد هادی معرفت، سید محمدباقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۷۱، ۳ « ۳۴۹».

۳۹. بررسی و تحقیق پیرامون علل و چگونگی تنوع خطابه های خداوند در خصوص پیامبر اکرم(ص) در قرآن، پیامبر در قرآن، حجت الله آشوری، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۰۲.

۴۰. بررسی و نقد ترجمه انگلیسی قرآن به قلم عبدالله یوسف علی، نقد ترجمه قرآن، مهدی نوروزی، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۱۶۴* (۷)

۴۱. بررسی و نقد روایات تحریف در کتاب فصل الخطاب، ردّ تحریف قرآن، محسن بیات، ابوالفضل شکوری، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، یز « ۲۷۷* (۸)
۴۲. بیان وجوه اعجاز و دفاع از اعجاز ادبی قرآن و پاسخ به انتقادات اهل کتاب و دیگران در اشکالات ادبی بر قرآن، اعجاز قرآن، سید علی سید حسن آدرونی، یحیی نوری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۰، ۶ « ۱۴۸ » ۵.
۴۳. پرتوی از سیمای قرآن در حدیث، قرآن شناسی، مرتضی خسروی، کاظم مدیرشانه چی، کارشناسی ارشد، مشهد: دانشکده فردوسی، ۱۳۶۹، ۱۲۴.
۴۴. پژوهشی پیرامون ابتلا و امتحان در قرآن، اخلاق، مجتبی روحانی، محمود رجبی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۲، ۱۶۱.
۴۵. پژوهشی پیرامون تقلید در عقاید (از دیدگاه قرآن)، تقلید در عقاید، سید ولی الله موسوی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۲۰ « ۱۷۵ ».
۴۶. پژوهشی پیرامون دنیا از دیدگاه قرآن و روایات، اخلاق - دنیا، سید محمد طالقانی اصفهانی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۰، ۱۲۹.
۴۷. پژوهشی در اهداف و مقاصد سوره های قرآن کریم (الم ها - مسبحات و حوامیم) اهداف و مقاصد سورهای قرآن، حبیب الله حلیمی جلودار، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۴، ز « ۲۴۶* (۹)
۴۸. پژوهشی در باره تناسب آیات و سوره، تناسب آیات و سوره - علوم قرآن، عبدالهادی فقیهی زاده، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ۱۰ « ۲۳۵ ».
۴۹. پژوهشی درباره ناسخ و منسوخ در قرآن و دیدگاه استاد علامه طباطبایی (ره)، ناسخ و منسوخ، سید محسن موسوی شمس آباد، علی حجتی کرمانی، مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۴، ۲۸۵.
۵۰. پژوهشی در بیان عدم اختلاف و تعارض در قرآن کریم، قرآن شناسی، سید محمد هادی زبرجد، سید ابوالفضل میرمحمدی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۲۱۷.
۵۱. پژوهشی در تفسیر صافی و مؤلف آن، مفسران - بررسی تفاسیر - روشهای تفسیری، حسن صفری نادری، مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۷، ۳۱۳.
۵۲. پژوهشی در تفسیر العسکری، مفسران - بررسی تفاسیر - روشهای تفسیری، محمد مسعود رهنمای منفرد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۷، ۲۶۱.
۵۳. پژوهشی در تفسیر مفاتیح الغیب و مؤلف آن (فخررازی)، مفسران - بررسی تفاسیر - روشهای تفسیری، اعظم پروانه ترکان، مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۲۰۸ « ط.

۵۴. پژوهشی در حکمت متشابهات در قرآن، محکم و متشابه، ماشاء الله مختاری، سید محمد باقر حجتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۳، ۴۰۳.
۵۵. پژوهشی در شیوه ها و عملکرد سیاسی - اجتماعی انبیاء در قرآن، پیامبران در قرآن - قصه های قرآنی، کاظم زارع، ابوالفضل شکوری، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۴، ۲۲۸.
۵۶. تأویل در قرآن، تأویل، یعقوب قاسمی خوئی، احمد بهشتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۳، ۲۶۰.
۵۷. تاریخ تفاسیر ادبی تا قرن هشتم هجری، تاریخ تفسیر - مفسران، زهرا رجب زاده، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، د « ۱۹۷».
۵۸. تاریخ ومبانی ترجمه قرآن، تاریخ و فن ترجمه قرآن، عبدالکریم بی آزار شیرازی.
۵۹. تبلیغ در قرآن، معارف قرآن، علی لطفی، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۲۰۸.
۶۰. تجسم اعمال، معاد - تجسم اعمال، محمد علی تجری، رضا استادی، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۱، ط « ۴۵۲».
۶۱. تحقیق، تصحیح و تعلیق بخشی از نسخه خطی تفسیر (ذخیره یوم الجزاء)، تفاسیر قرن، مهرداد صفرزاده، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۱۹۴ * (۱۰)
۶۲. تحقیق در اعلام قرآن، قصه ها و اعلام قرآن، محمد خزائلی، علی اصغر حکمت، دکترا، تهران: ۱۳۴۱ * (۱۱)
۶۳. تحقیق درباره شخصیت ابن عباس و روش تفسیری او، مفسران - روشهای تفسیری، سید ابراهیم میرباقری، سید محمد باقر حجتی - نوری، دکترا، تهران: دانشکده الهیات، ع « ۳۷۹».
۶۴. تحقیق درباره نسخ در قرآن، ناسخ و منسوخ، سید مهدی حسینی نژاد نوری، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۰، ۱۳۰.
۶۵. تحقیق در تفسیر طبری و کشف زمخشری (ترجمه بخشی از کتاب مذاهب التفسیر الاسلامی)، مفسران - روشهای تفسیری - بررسی تفاسیر، علی اشرف رضائی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۴، ب « ۴۵».
۶۶. تحقیق در فواتح سور یا حروف مقطعه قرآن مجید، علوم قرآن - حروف مقطعه، احمد فیلی حقیقی، عبدالمهدی یادگاری، کارشناسی ارشد، تهران، ۱۱۳.
۶۷. تحقیق در نخستین تفسیر فارسی موسوم به ترجمه تفسیر طبری، بررسی تفاسیر، شاهرخ محمد بیگی، سید محمد باقر حجتی، محمد باقر محقق - علی اکبر غفاری، دکترا، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، یب « ۳۵۱ » ۴ * (۱۳)
۶۸. تحقیق کتاب الوجوه والنظائر تألیف الشیخ ابوهلال العسکری (در قرن چهارم)، وجوه و نظایر، کاظم عسکری، سید محمد باقر حجتی، دکترا، تهران: دانشکده الهیات، ۶۴۶.

۶۹. تحقیقی پیرامون آیاتی که صرفاً بر محمد(ص) نازل شده و آیات مشترک با سایر انبیاء علیهم السلام، پیامبر شناسی - محمد(ص) در قرآن، اشرف بروجردی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۱، ۱۳۲.
۷۰. تحقیقی درباره امثال و قصص قرآن و اهمیت آن از نظر تعلیم و تربیت، امثال قرآن - قصص قرآن - تربیت، صدیقه زارعی محمود آبادی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۲۸.
۷۱. تحقیقی درباره جن از دیدگاه قرآن، جن در قرآن، احمد جدیدی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۰، ۱۹۱.
۷۲. تحلیل وحی از دیدگاه اسلام و مسیحیت، وحی، محمد باقر سعیدی روشن، احمد احمدی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۵، ۲۷۵.
۷۳. تربیت جسم از دیدگاه قرآن و حدیث، تربیت، محمد مهدی منصوریان، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۰، ۱۶۱.
۷۴. ترجمه، توضیح و تعلیق پنج مبحث از کتاب مناهل العرفان فی علوم القرآن، علوم قرآن - نزول قرآن - اسباب نزول، محسن آرمین، سید محمد باقر حجتی، رجبعلی مظلومی - محمد باقر محقق، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۶۴، ۱۴ «۱۴۷» * (۱۴)
۷۵. ترجمه، نقد و تحقیق کتاب مقدمتان فی علوم القرآن (بخش اول)، علوم قرآن، مجید معارف، سید محمد باقر حجتی، رجبعلی مظلومی - محمدباقر محقق، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۶۴، ۶ «۳۹۴» * (۱۵)
۷۶. ترجمه، نقد و تحقیق کتاب مقدمتان فی علوم القرآن (بخش سوم)، علوم قرآن، سید محمد مهدی حاجی سید ابوترابی، سید محمد باقر حجتی، سید حسن مصطفوی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۵، هـ «۳۴۲» * (۱۵)
۷۷. ترجمه و تحقیق کتاب دراسات فی القرآن، روشهای تفسیری، گوهر الشریعه دستغیب، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، د «۱۳۲» * (۱۶)
۷۸. ترجمه و تحقیق کتاب صیانة القرآن من التحریف، ردّ تحریف قرآن، محمد قنبر جلفائی، سید محمد باقر حجتی، عبدالمهدی یادگاری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۲۷ * (۱۷)
۷۹. ترجمه و تحقیق (الامثال فی القرآن) ابن قیم الجوزیه، مرتضی ذی قیمت، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۷۰ «۲۳۶»
۸۰. ترجمه و تحقیق بخشی از کتاب (مذاهب التفسیر الاسلامی) روشهای تفسیری، اسماعیل نودریان، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۴، ۱۲۴ * (۱۸)
۸۱. ترجمه و تحقیق (البرهان فی علوم القرآن) باب سی و چهارم مبحث نسخ، ناسخ و منسوخ - علوم قرآن، ناد علی عاشوری، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۱۵۶ * (۱۹)

۸۲. ترجمه و تحقیق تفسیر غریب القرآن، غریب القرآن، فرزینه فرمند، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۳ « ۳۵۷.۳۰ » (۲۰)
۸۳. ترجمه و تحقیق تنزیه الانبیاء (بخش انبیاء) تألیف سید مرتضی (م: ۴۳۶)، پیامبرشناسی - عصمت انبیاء، محسن شایگان، آذرتاش آذرنوش، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۵، ۲۷۲.
۸۴. ترجمه و تحقیق تناسق الدرر فی تناسب السور، تناسب آیات و سور - علوم قرآن، سید کاظم طباطبائی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۷، ح « ۱۹۷.۱۹۷ » (۲۱)
۸۵. ترجمه و تحقیق (التیسیر فی القراءات السبع)، قراءات قرآن، قاسم بستانی، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ل « ۲۴۸.۲۴۸ » (۲۲)
۸۶. ترجمه و تحقیق رساله تفسیر آیه (واذ ابتلی ابراهیم ربّه...) (از ملا محمد رفیعا)، تفاسیر آیات، صدیقه نصیر اوغلی خیابانی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ۱۸۹.
۸۷. ترجمه و تحقیق شطری از کتاب تلخیص البیان فی مجازات القرآن، بلاغت قرآن، مرتضی پولاد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۹ « ۲۱۹.۲۱۹ » (۲۳)
۸۸. ترجمه و تحقیق قسمتی از الاتقان فی علوم القرآن، علوم قرآن - نزول قرآن، اسماعیل شجاعی استبرق، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد: تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۴، د « ۱۱۲.۱۱۲ » (۲۴)
۸۹. ترجمه و تحقیق کتاب (التعریف و الاعلام، فیما ابهم من الاسماء والاعلام فی القرآن)، مبهمات قرآن، فروزان امینی، آذرتاش آذرنوش، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ۲۳۰ « ۲۵.۲۳۰ » (۲۵)
۹۰. ترجمه و تحقیق کتاب (الحروف المقطعة فی القرآن الکریم)، حروف مقطعه - علوم قرآن، محسن علایی، علی حجتی کرمانی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۴، ۱۴ « ۲۱۵.۲۱۵ » (۲۶)
۹۱. ترجمه و تحقیق کتاب (مذاهب التفسیر الاسلامی)، روشهای تفسیری، جواد دانش فر، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۰۷.۱۰۷ « ۲۷.۲۷ » (۲۷)
۹۲. ترجمه و تحقیق کتاب (مفحات الاقران فی مبهمات القرآن)، مبهمات قرآن، محسن قاسم پور، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، د « ۲۵۲.۲۵۲ » (۲۸)
۹۳. ترجمه و تحقیق کتاب (المقنع فی معرفة مرسوم مصاحف اهل الامصار)، رسم الخط قرآن - علوم قرآن، محمد رضا حاجی اسماعیلی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۹ « ۱۷۷.۱۷۷ » (۲۹)
۹۴. ترجمه و تحقیق مقدمه المصحف المفسر، معارف مختلف قرآنی، اردشیر دیودل، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۱، ز « ۲۶۰.۲۶۰ » (۳۰)

۹۵. ترجمه و تحقیق نصف اخیر کتاب (التحبير في علم التفسير)، فن تفسیر - علوم قرآن، ابراهیم اقبال، سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۴، ۲۱ « ۲۳۵ » * (۳۱)
۹۶. ترجمه و تحقیق نوع ۴۳ تا ۴۷ الاتقان فی علوم القرآن سیوطی، علوم قرآن، سیدحسین شیخ الاسلامی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۵، ج « ۲۰۷ ».
۹۷. ترجمه و تحقیق نوع ۶۰ تا ۶۹ کتاب الاتقان سیوطی، علوم قرآن، اسرافیل حضرتی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۵، ج « ۱۷۲ ».
۹۸. ترجمه و تحقیق و تعلیق بخش اول کتاب (کشف الارتیاب عن تحریف کتاب ربّ الارباب)، ردّ تحریف قرآن، امیر جودی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۲۰۸ * (۳۲)
۹۹. ترجمه و تفسیر سوره کهف از کشف زمخشری همراه با شرح حال و شیوه تفسیری مؤلف، مفسران - بررسی تفاسیر - روشهای تفسیری، رضوان حاجی شرفی، سید محمد باقر حجتی، احمد احمدی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۰، ۲۰۴.
۱۰۰. ترجمه و توضیح مبحث اعجاز القرآن مناهل العرفان، اعجاز - علوم قرآن، علی اصغر کاملی، عبدالمهدی یادگاری، کارشناسی ارشد، تهران: ۱۳۶۷، ۴ « ۳۲۴ » * (۳۳)
۱۰۱. تسبیح در قرآن، دعا - تسبیح، مهتری میثاقی، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ح « ۲۳۳ ».
۱۰۲. تصحیح و بررسی ترجمه و توضیح تفسیر سوره اعلی از ابن سینا، تفاسیر سور، سوسن آل رسول، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۹۸.
۱۰۳. تصحیف و تحریف قرآن یا عدم تحریف، ردّ تحریف قرآن، علی مزارعی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۳، ۹۲.
۱۰۴. تعدد زوجات در اسلام، ازدواج - تعدد زوجات، فریده فراهانی، احمد بهشتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ۸ « ۳۵۳ » * (۳۴)
۱۰۵. تعلیم و تربیت در قرآن، تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش)، محمدحسین متوسلی، اعرافی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳.
۱۰۶. تفاوت زن و مرد تکویناً و تشریعاً با نگرشی قرآنی و عملی، آفرینش زن و مرد، حسین محمدیان، محمود عبداللهی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، غ « ۱۱۳ ».
۱۰۷. تفسیر اثری شیعه و تطور آن، روشهای تفسیری (تفسیر مأثور)، محمدعلی سلمانی مروست، جعفر خضیر.
۱۰۸. تفسیر سوره اعلی از دیدگاه ملاصدرا و مفسران دیگر، تفاسیر سور، سکینه ثالث نجار، سیدمحمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۱۵۸.

۱۰۹. تفسیر شهرستانی المسمى (مفاتیح الاسرار ومصابیح الابرار) در اسأه و تحقیق، روشهای تفسیری - مفسران - بررسی تفاسیر، محمد علی آذرشب، سید محمد باقر حجتی، سید جعفر سامی الدبونی، دکترا، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۵، ۸۰۵. * (۳۵)
۱۱۰. تقدّم و تأخیر در قرآن، بلاغت قرآن، ملیحه پورستاری مهدادی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۱، ۲۱۹. * (۳۶)
۱۱۱. تناسب آیات و سور، تناسب آیات و سور - علوم قرآن، معصومه کفاشان، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۱۱۹.
۱۱۲. تواضع و تکبر و مصادیق آنها در قرآن و حدیث، اخلاق - تواضع - تکبر، فاطمه ایزدی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی، ۲۶۰ « ۷.
۱۱۳. توحید ربوبی از دیدگاه قرآن، خداشناسی، ولی الله شورگشتی، احمد بهشتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۳، ۲۱۲.
۱۱۴. جدال در قرآن، جدل در قرآن، مهدی اکبرنژاد، محمد هادی معرفت، سید مصطفی محقق داماد، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۴، ۲۴۲.
۱۱۵. جمع قرآن، نوع هجدهم الاتقان، تاریخ قرآن، مریم ایمانی خوش خو، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۴۸.
۱۱۶. جمع و تدوین قرآن، تاریخ قرآن، احمد فغانی، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۸، ۱۷ - ۳۲۱.
۱۱۷. جمع و تدوین قرآن، تاریخ قرآن، سید داود مصطفوی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۲۵۴، ج « ۱۰۸ » ج.
۱۱۸. جمع و تدوین قرآن، غلامرضا علیرضائی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۰، ۴ « ۳۶.
۱۱۹. جمع و تدوین قرآن، تاریخ قرآن، نادر مجتبی ثمرین، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۱۱۲. * (۳۷)
۱۲۰. حج در قرآن، احکام قرآن، ناصر شکریان، محمود رجبی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۲۹۶.
۱۲۱. حق و باطل از نظر قرآن و حدیث، جامعه شناسی، محمد رضا احمدی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۱۰۱.
۱۲۲. حیات از دیدگاه قرآن و نظرات افلوطین و صدرالمآلهین پیرامون آن، حیات از نظر قرآن - مباحث فلسفی - کلامی، سید محمود فاطمی، احمد بهشتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه، ۱۳۷۴، ۲۶۸.

۱۲۳. الخطاب فی الکتاب (خطاب در قرآن) ۳۸، علوم قرآن، محمد جواد قاسمی نیک آبادی، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۰ « ۳۹۹. * (۳۸)
۱۲۴. دنیا از دیدگاه قرآن، اخلاق، محمد حسن ناصحی، احمد بهشتی، حسین توفیقی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه، ۲۴۸.
۱۲۵. ذکر و موانع آن در قرآن و حدیث، ذکر و دعا، فاطمه نژاد فاضل، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران، دانشکده الهیات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵، ۲۴۷.
۱۲۶. رابطه الفاظ قرآن کریم با تأویلات، تأویل، محمد کاظم شاکر، محمد علی آذرشب، سید محمد باقر حجتی - صادق آینه وند، دکترا، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۴، یا « ۲۴۴. * (۳۹)
۱۲۷. رابطه نهج البلاغه با قرآن، معارف مختلف، جواد مصطفوی، محمد مشکوه، کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۴۳. * (۴۰)
۱۲۸. راهها و شیوه های مبارزه با تهاجم فرهنگی از دیدگاه قرآن و حدیث، تهاجم فرهنگی، حبیب الله رسولی، محمد علی لسانی فشارکی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۵، ۱۵۰.
۱۲۹. روش استدلالی قرآن کریم در اثبات صانع، خداشناسی، محمد صادق شجاعیان، مهدی دهباشی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ز « ۳۸۱.
۱۳۰. روش شناسی تفاسیر موضوعی و تحقیق درمبانی آن، روشهای تفسیری - تفسیر موضوعی، سید هدایت جلیلی شریفی، مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ن « ۲۴۱. * (۴۱)
۱۳۱. روش شیخ طوسی در تبیان، روشهای تفسیری - مفسران، اکبر ایرانی قمی، سید عبدالوهاب طالقانی، محمد هادی معرفت - جعفر مرتضی عاملی - سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق(ع)، ۱۳۶۸، ۱۹۶. * (۴۲)
۱۳۲. روشهای هدایتی قرآن، اخلاق، تقی جاویدان، عمید زنجانی.
۱۳۳. سبک و خصوصیات دستوری و لغوی تفسیر ابوالفتوح رازی، مفسران - روشهای تفسیری، عسکر حقوقی، دکترا، تهران: ۱۳۳۵. * (۴۳)
۱۳۴. سوگندهای قرآن، قسمهای قرآن، حسینعلی ترکمانی، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۲۹۶.
۱۳۵. سیره ابراهیم خلیل در قرآن کریم، قصه های قرآن، مجید فلاح پور، احمد بهشتی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ب « ۲۰۸.
۱۳۶. سیری در تدوین کتب اعجاز قرآن از آغاز تا عصر حاضر یا (کتاب شناسی اعجاز قرآن) کتابشناسی اعجاز قرآن، محمد علی رضائی کرمانی، سید ابوالفضل میرمحمدی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ۲۰۳.
۱۳۷. سیمای امر به معروف و نهی از منکر در قرآن، امر به معروف و نهی از منکر، حسن زارع، ابوالقاسم وافی یزدی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ق « ۱۷۴.

۱۳۸. سیمای حضرت مریم از دیدگاه قرآن، قصه های قرآن، نرجس دستغیب، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ۱۱۵.
۱۳۹. سیمای رسول اکرم صلی الله علیه وآله در قرآن (ابعاد رسالت)، پیامبرشناسی - محمد (ص) در قرآن، علیرضا حلم زاده، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، د « ۱۵۷».
۱۴۰. سیمای زن در تفسیرالمیزان، زن در قرآن، رؤیا برادر، عباس حرّی، سید محمد باقر حجتی - نوش آفرین انصاری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده علوم تربیتی - کتابداری - اطلاع رسانی، ۱۳۷۱، ه « ۱۴۶».
۱۴۱. سیمای علی ابن ابی طالب (ع) در قرآن از دیدگاه اهل سنت، اهل بیت در قرآن، بهجت السادات کسائی فر، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، ۳۹ « ۶۶۴».
۱۴۲. سیمای قرآن در اندیشه حضرت امام خمینی (قدس سره)، قرآن شناسی، معصومه ربیعان، محمد علی مهدوی راد، اکبریان، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ج « ۲۳۲».
۱۴۳. سیمای مریم(س) در اسلام و مسیحیت، قصه های قرآن، شهرزاد هوشمند زاده، علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۰، ۲۲۷.
۱۴۴. سیمای ملائکه در قرآن، ملائکه در قرآن، انیسه نصراللهی زاده، سید محمد باقر حجتی، علی اکبر غفاری، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۱، ک « ۵۱۰ » « ۱۰».
۱۴۵. سیمای نیکبختان و نگونبختان در قرآن، اخلاق، محمد محمدی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۷، ب « ۱۱۸».
۱۴۶. شأن نزول و نقش آن در تفسیر، شأن نزول، نجف نجفی روحانی، احمد بهشتی، سید ابوالفضل میرمحمدی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه، ۱۳۷۲، ۲۳۱.
۱۴۷. شرح حال راغب اصفهانی و تحقیق در آثار او، مفسران - روشهای تفسیری، سید علی میرلوحی فلاورجانی، اساتید گروه فرهنگ عربی و علوم قرآنی دانشکده الهیات تهران، دکتر، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۵۳، ج « ۲۱۹».
۱۴۸. شرح شواهد التبیان فی تفسیر القرآن (از سوره حمد تا آیه ۶۰ سوره بقره)، بررسی تفاسیر، علی رضا دل افکار، مرتضی آیت الله زاده شیرازی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۲۰۰.
۱۴۹. شرح شواهد التبیان فی تفسیر القرآن سوره های یونس - هود - یوسف، بررسی تفاسیر، نصرالدین جوادی، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ح « ۱۷۳».
۱۵۰. شرح واژه های سوره فاتحه و بقره بوسیله روایات، مفردات قرآن، فهیمه جمالی راد، عبدالمهدی یادگاری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۷، د « ۱۲۶».
۱۵۱. شرک در قرآن، عقاید - شرک، اسدالله جمشیدی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۱۲۹.

۱۵۲. شفاعت در قرآن و حدیث معصومین علیهم السلام، شفاعت - معاد، نهلا غروی نائینی، ابوالقاسم خزعلی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۸، ۱۷۲.
۱۵۳. شناخت اعجاز قرآن از کتاب البرهان، اعجاز قرآن، منصور ربیع، علی حجتی کرمانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۴ « ۱۹۴. * (۴۴)
۱۵۴. شناخت جریان علمی نگری به قرآن (روش تفسیر علمی)، روشهای تفسیری، فروغ پارسا، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، یا « ۳۴۹.
۱۵۵. شناخت مکاتب و روشهای تفسیری، روشهای تفسیری، سید علی محمد رفیعی.
۱۵۶. شیخ طبرسی و تفسیر مجمع البیان، حسین کریمان، دکتر، تهران: ۱۳۴۴. * (۴۵)
۱۵۷. شیطان در قرآن، شیطان در قرآن، سید حسن موسوی احمد آبادی، احمد بهشتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۵.
۱۵۸. صوفیه: مکتب و روش آنها در تفسیر و معرفی اهم کتب تفسیری آنها، مفسران - روشهای تفسیری، سید نورالدین ابطحی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: ۱۳۶۹، ۱۶۴.
۱۵۹. ظرائفی از نحو و لغت و اثر آن در فهم ترجمه قرآن، فن ترجمه، حمید رضا مستفید.
۱۶۰. عصمت انبیاء از دیدگاه عقل و قرآن، عصمت انبیا - پیامبرشناسی، رضا الهامی، محمد هادی معرفت، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۵، ۲۵۳.
۱۶۱. عصمت انبیا در قرآن کریم، عصمت انبیا - پیامبرشناسی، بی بی سادات رضی بهابادی، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ۵ « ۳۷۶.
۱۶۲. عقل گرایی در تفاسیر قرن چهاردهم بر مبنای المیزان، المنار، فی ظلال القرآن و الجواهر، مفسران - روشهای تفسیری (روش عقلی)، شادی نفیسی، محمد علی مهدوی راد، محمد علی لسانی فشارکی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، و « ۳۶۷.
۱۶۳. علل انحطاط تمدنهای از دیدگاه قرآن کریم، جامعه شناسی - سقوط تمدنهای، احمد علی قانع عزآبادی، زین العابدین قربانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۶۹. * (۴۶)
۱۶۴. علم مناسبت، بحثی در ترتیب آیات و سوره، ترتیب آیات و سوره - علوم قرآن، ایرج گلجانی امیرخیز، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: ۱۳۶۷، ۲۸۳ « ۱۸.
۱۶۵. علوم قرآن در تفسیر المیزان، علوم قرآن، عباس فضلی، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۵، ۲۰۸.
۱۶۶. علوم قرآن و منابع آن، علوم قرآن - کتابشناسی، عبدالوهاب طالقانی اصفهانی، عبدالمهدی یادگاری، دکتر، تهران: ۱۳۶۹. * (۴۷)
۱۶۷. عناصر مساعد توسعه در فرهنگ قرآن با تکیه بر بینش جامعه شناختی، توسعه - جامعه شناسی، رمضانعلی شریفی فر، رحمت الله صدیق، کارشناسی، تهران: دانشکده علوم اجتماعی، ۱۳۷۱، ۶۱.

۱۶۸. عناصر منفی فرهنگ جاهلی از دیدگاه قرآن، فرهنگ جاهلیت، نیمتاج قاسمی، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵، ۲۱۶.
۱۶۹. فضیلت اعتدال در قرآن، اخلاق - اقتصاد - اعتدال، زهره نادری نژاد، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، هـ - « ۲۶۱.
۱۷۰. فقر و غنا در قرآن و حدیث، اقتصاد، محمد کاظم شاکر، سید جعفر سامی الدبونی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۲۵۱.
۱۷۱. فلاح و فوز در قرآن و حدیث، اخلاق، علی اکبر شایسته نژاد، احمد بهشتی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، هـ « ۲۴۴.
۱۷۲. فواتح سور و حروف مقطعه قرآنی، حروف مقطعه - علوم قرآن، فرانک جلالی کوشکی، سید محمد باقر حجتی، علیرضا فیض - علی مهدی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲ د « ۷۴.
۱۷۳. قراء سبعة و گزارش و بررسی قراءات ایشان، قراءت قرآن، محمد علی لسانی فشارکی، سید محمد باقر حجتی، سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی - آذرتاش آذرنوش، دکترا، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۲، ۷۴۸.
۱۷۴. قرآن از دیدگاه قرآن، قرآن شناسی - علوم قرآنی، علی محمد رستگاری، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، نجف آباد: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۴ « ۲۴۹.
۱۷۵. قرآن در صحیفه سجادیه، دعا، مصطفی محمدی عراقی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۶۱.
۱۷۶. قرآن و به گزینی فرهنگها، جامعه شناسی - قصه های قرآن، رقیه صادقی نیری، محمد باقر بهبودی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، د « ۲۳۱.
۱۷۷. قصه در قرآن، قصه های قرآن، ناصر شمس بخش، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، د « ۳۶۶.
۱۷۸. قصه در قرآن، روشهای واهداف آن، قصه های قرآن، مینا هراتیان، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۳، ۲۱۶.
۱۷۹. قلب سلیم در صحیفه سجادیه، اخلاق، بی بی فاطمه مظلوم، مشائی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۳، ۱۴۴. * (۴۸)
۱۸۰. کاوشی پیرامون اهمیت قراءت عاصم (دراسات فی اهمیة قراءه عاصم)، قراءت قرآن، احمد زرنگار، سید محمد باقر حجتی، علی اکبر غفاری - محمد علی تسخیری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۶۹، ۲۱۱.
۱۸۱. گامی در سوی شناخت سوره مکی ومدنی، علوم قرآن، ناهید مشائی، محمد علی مهدوی راد، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، خ « ۲۳۸.

۱۸۲. مباحث تفسیری سید مرتضی علم الهدی، سوره های حمد و بقره، تفاسیر قرن پنجم، محسن صمدانیان، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ۲۶ « ۳۷۶. * (۴۹)
۱۸۳. مباحث تفسیری سید مرتضی علم الهدی، سوره هود تا سوره کهف، تفاسیر قرن پنجم، رضا شکرایی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۹، ح « ۳۶۹. * (۵۰)
۱۸۴. مباحث علوم قرآنی در المیزان، علوم قرآن، اصغر زاهدی تیر، محمد علی لسانی فشارکی، محمد علی مهدوی راد - ابوالقاسم امامی، کارشناسی ارشد، کرج: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۴، ۱۰ « ۴۰۳.
۱۸۵. مبانی جهان شناسی، جهان شناسی - عقاید، عبدالله نصری، ابراهیم دینانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات. * (۵۱)
۱۸۶. مبانی و روش علامه طباطبایی در المیزان، مفسران - روشهای تفسیری، سید شهاب الدین حسینی، سید محمد باقر حجتی، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۳، ۲۲۲.
۱۸۷. مثل در قرآن کریم (تحلیلی از امثال قرآن) امثال قرآن، سید احمد میرخلیلی، محمد هادی معرفت، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۲، ۲۴۴.
۱۸۸. محکم و متشابه در قرآن، محکم و متشابه، علیرضا سبزیان، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۶۸، ۸۴.
۱۸۹. محکم و متشابه قرآن، محکم و متشابه، طیبه یزدی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۵، ۲۴۷.
۱۹۰. معیار تقسیم قرآن براساس علوم تجربی، روشهای تفسیر - تفسیر علمی، محمد علی رضائی اصفهانی، محمد هادی معرفت، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه قم، ۱۳۷۴، ۳۸۶. * (۵۲)
۱۹۱. مقدمتان فی علوم القرآن (قسمت دوم)، ترجمه، نقد و بررسی، علوم قرآن، عبدالوهاب شاهرودی، سید محمد باقر حجتی، سید حسن مصطفوی - حسین الهی قمشه ای، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۶۶، ۱۵ « ۲۶۲.
۱۹۲. منشأ اختلاف قراءات در قرآن، قراءت قرآن، سیده فاطمه هاشمی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۷۲، ۲۱۹.
۱۹۳. منهج تفسیری اهل بیت(ع)، روشهای تفسیری، محمد شریفانی، سید محمد باقر حجتی، احمد بهشتی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه، ۱۳۷۳، ۲۶۸.
۱۹۴. منهج الطبرسی فی تفسیر مجمع البیان، مفسران - روشهای تفسیری، عبدالزهراء کاظم سمحاق الحجاج، حازم سلیمان مرزّه الحلبي، کارشناسی ارشد (ماجستر) کوفه: دانشگاه کوفه، بخش فقه، ۱۴۱۰ ق، ۳۴۱.

۱۹۵. مواجهه قرآن با فرهنگ مسیحیت، قرآن و ادیان آسمانی، اعظم پویا زاده سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، دکترا، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۵، ۲۲۸.
۱۹۶. موضع گیری طبقاتی در قرآن ملاء - مترف، جامعه شناسی، داود سلیمانی، علی حجتی کرمانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۱، ۱۰ « ۱۶۸.
۱۹۷. میثاق فطرت الله در قرآن، اخلاق - عقاید، فتح الله نجارزادگان، احمد بهشتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۲، ز « ۲۲۷.
۱۹۸. میزان در قیامت، معاد، علیجان کریمی، محمد هادی معرفت، حسین توفیقی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۱.
۱۹۹. ناسخ و منسوخ در قرآن، ناسخ و منسوخ، سید حسین سجادی، سید محمد باقر حجتی، سید حسن مصطفوی - محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۷۱، ۲۱۳.
۲۰۰. نقد و بررسی آراء مختلف در جمع و تدوین قرآن، تاریخ قرآن، جهانگیر امیری، سید محمد باقر حجتی، محمد هادی معرفت - سید عبدالوهاب طالقانی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۷۰، د « ۱۷۳.
۲۰۱. نقد و بررسی تفسیر منهج الصادقین فی الزام المخالفین، مفسران - روشهای تفسیری - بررسی تفاسیر، اصغر معظم، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: ۱۳۶۹، ۱۹۸. * (۵۳)
۲۰۲. نقد و بررسی درباره کاتبان وحی، تاریخ قرآن، ابراهیم فتح الهی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۸، ۹۶.
۲۰۳. نقد و بررسی روشهای تبیین حقانیت قرآن، اعجاز قرآن - اعجاز بلاغی، محمد حسین برومند، سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، سید محمد باقر حجتی، دکترای تخصصی (p.h.d)، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۴، ۲۵۹.
۲۰۴. نقد و بررسی ساختمان معنایی مفاهیم اخلاقی - دینی در قرآن، اخلاق، سید حبیب الله احمد پناه، آذرتاش آذرنوش، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ۱۵۹. * (۵۴)
۲۰۵. نقد و بررسی واژه هائی از کتاب وجوه قرآن حبیش تفلیسی همراه با پژوهشی در ترجمه مرحوم الهی قمشه ای، وجوه و نظائر - نقد ترجمه های قرآن، اعظم پرچم، سید محمد هادی حجتی - رضا هادی زاده، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۰، ج « ۲۸۹. * (۵۵)
۲۰۶. نقدی بر (التفسیر والمفسرون) پیرامون سه تفسیر شیعی، روشهای تفسیری - بررسی تفاسیر، محمد حسین برومند، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۶۸، ۲۸۵. * (۵۶)
۲۰۷. نگاهی به بعد اجتماعی کعبه و حج از دیدگاه قرآن، حج در قرآن، سید محمد حسینی کشکوئی، سید محمد باقر حجتی، محمد علی تسخیری - علی اکبر غفاری، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۶۸، ک « ۳۱۱. * (۵۷)

۲۰۸. نگرشی به جنگهای صدر اسلام در قرآن، جهاد - تاریخ اسلام، محمد ابراهیمی، کارشناسی ارشد، قم: مرکز آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۷۳، ۵ « ۱۲۵.
۲۰۹. نگرشی به زن از دیدگاه قرآن و بررسی تطبیقی آن، زن در قرآن، الهیه وکیلی محلاتی، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۶۹. * (۵۸)
۲۱۰. نوح از دیدگاه قرآن و عهدین، قصه های قرآن - پیامبران، سید علی سادات فخر، احمد بهشتی، حسین توفیقی، کارشناسی ارشد، قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۲، ۲۰۰.
۲۱۱. النور المبین فی تفسیر امیرالمؤمنین علیه السلام، تفاسیر قرن اول - تفاسیر مأثور، نادر فضلی، سید محمد باقر حجتی، سید ابوالفضل میرمحمدی - سید مرتضی آیت الله زاده شیرازی، دکتر، تهران: دانشکده الهیات، ۱۳۷۴، ۳۵۵. * (۵۹)
۲۱۲. وجدان اخلاقی و شیوه های پرورش آن، اخلاق، فاطمه حسینی دولت آبادی، سید محمد باقر حجتی، سید احمد احمدی - محمد رضا شریفی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۰، ج ۳۸۳ «
۲۱۳. ویژگیهای بنی اسرائیل در قرآن و مقایسه آن با صهیونیستها، یهود در قرآن، امیر نصرتی، سید محمد باقر حجتی، سید جواد علم الهدی، کارشناسی ارشد، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۷۱، ۱۷۴.
۲۱۴. هدایت از دیدگاه قرآن کریم، اخلاق - هدایت، بتول علامت ساز، محمد باقر محقق، سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۱، و « ۲۲۴.
۲۱۵. هدایت و ضلالت از دیدگاه قرآن و روایات، اخلاق - هدایت، محمد علی رستمیان، سید محمد باقر حجتی، محمد هادی معرفت، کارشناسی ارشد - قم: تربیت مدرس حوزه علمیه، ۱۳۷۳، ۲۲۳.
۲۱۶. هدایت و ضلالت در قرآن، کلام و فلسفه، اخلاق - هدایت، منیره سیار اطوش لنگرودی، غلامحسین ابراهیمی دینانی، کارشناسی ارشد، تهران: ۱۳۶۹. * (۶۰)
۲۱۷. یهود در قرآن، بازشناسی اندیشه و عمل بنی اسرائیل در زمان موسی (ع)، یهود در قرآن، سهیلا جلالی کندی، سید محمد باقر حجتی، محمد علی مهدوی راد، کارشناسی ارشد، تهران: تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ج « ۵۰۷.

* نوشته ای که در پیش دارید، فهرست پایان نامه های دانشگاهی موجود در کتابخانه مرکز فرهنگ و معارف قرآن، وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم است.

۱. مفسرانی که دیدگاه آنان در این اثر مورد مقایسه قرار گرفته، عبارتند از: ۱. فراء درمعانی القرآن، ۲. سید رضی درحقایق التأویل، ۳. شیخ طوسی در تبیان، ۴. زمخشری در کشاف، ۵. طبرسی در مجمع البیان، ۶. طباطبائی در المیزان.

۲. این اثر ترجمه و تحقیق کتاب المبادئ العامة لتفسير القرآن الكريم، دراسة مقارنة، تألیف محمد حسین علی الصغیر که از سوی مؤسسه الجامعیه منتشر شده می باشد، همچنین این کتاب به همراه دو کتاب دیگر مؤلف (تاریخ القرآن والمستشرقون و الدراسات القرآنیة) تحت عنوان (در اسات قرآنیة) از سوی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم منتشر شده است.

۳. ابومسلم محمد بن بحرافصفهانی معروف به ابومسلم اصفهانی، (۲۵۴ - ۳۲۲) یکی از مفسران بزرگ معتزله به شمار می آید. وی تفسیر ارزشمندی در چندین جلد (ظاهراً ۳۰ جلد) تألیف کرده که متأسفانه اینک در دسترس نیست. از این رو این اثر که جمع آوری بخشی از نظریات و دیدگاههای تفسیری ابومسلم از کتابهای مختلف تفسیری می باشد، حائز اهمیت است. این اثر در سال ۱۳۷۴ در قم منتشر شده است.

۴. این اثر در تهران، از سوی سازمان تبلیغات اسلامی، سال ۱۳۶۹ در ۱۲۰ صفحه منتشر شده است. ۵. جلال الدین محمد بن اسعد الدین دوانی (۸۳۰ - ۹۰۸) فیلسوف قرن نهم می باشد. این اثر ترجمه و تحقیق دواثر تفسیری جلال الدین دوانی شامل تفسیر سوره کافرون و تفسیر آیه سرف (آیه ۳۱ سوره اعراف) و شرح حال مؤلف می باشد.

۶. تفسیر تبیان تألیف شیخ طوسی (۳۸۵ - ۴۰۶) بارها در نجف و ایران و بیروت چاپ شده. این اثر بررسی شواهد یک صد و بیست شعر در سوره های انفال و توبه می باشد.

۷. عبدالله یوسف علی از مترجمین معاصر است. ترجمه وی بارها از جمله در آمریکا: شرکة امانة، ۱۴۰۹ و نیز بیروت: دارالفکر منتشر شده است.

۸. کتاب فصل الخطاب تألیف حسین بن محمد بن تقی النوری الطبرسی (۱۲۵۴ - ۱۳۲۰) می باشد. فصل الخطاب در رابطه با تحریف قرآن است و این اثر، نقد روایاتی است که مورد استناد فصل الخطاب درباره تحریف قرآن می باشد.

۹. این اثر با عنوان نظم قرآن، در تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۷۴ منتشر شده است.

۱۰. تفسیر ذخیره یوم الجزاء تألیف ابوالقاسم حسن سمنانی در قرن ۱۱ می باشد. این اثر تحقیقی بخشی از آن (از اول قرآن تا آخر سوره نساء می باشد).

۱۱. این اثر در تهران از سوی انتشارات امیرکبیر برای چهارمین بار در سال ۱۳۷۱ منتشر شده است.

۱۲. مذاهب التفسیر الاسلامی، تألیف مستشرق آلمانی گلدزیهر است که متن آلمانی آن توسط عبد الحلیم نجار به عربی برگردانده شده و در قاهره، مکتبه الخانجی، در سال ۱۳۷۴ قمری منتشر شده

است. این اثر ترجمه پنجاه صفحه از متن عربی (ترجمه عبدالحلیم نجار) می باشد. کتاب گل دزبهر قبل از آن توسط علی حسن عبدالقادر به طور ناقص از آلمانی به عربی ترجمه شده بود که در قاهره: مطبعة العلوم، ۱۳۶۳ منتشر شده است.

۱۳. ترجمه تفسیر طبری که در زمان سلطنت منصور بن نوح سامانی (۳۵۰ تا ۳۶۵) فراهم آمده با تصحیح و اهتمام حبیب یغمائی در تهران: انتشارات توس، در سالهای ۱۳۴۴ - ۱۳۶۷ در ۷ جلد در ۴ مجلد منتشر شده است.

۱۴. مناهل العرفان فی علوم القرآن تألیف محمد عبدالعظیم زرقانی (م ۱۳۷۲) یکی از کتب ارزشمند علوم قرآنی این عصر می باشد و بارها از جمله در قاهره، داراحیاء الکتب العربیه و بیروت: دارالکتب العلمیه (با تحقیق) چاپ شده است.

۱۵. این اثر ترجمه و تحقیق پنج مبحث اول کتاب (نزول و اسباب نزول قرآن) تا صفحه ۱۳۷ جلد نخست کتاب می باشد.

۱۵. کتاب مقدمتان فی علوم القرآن، شامل دو کتاب، یکی با عنوان المبانی که مؤلف آن مشخص نیست (صفحه اول که نام مؤلف ذکر شده مفقود گردیده) و دیگر از عبدالحق بن ابی بکر بن عبدالملک غرناطی معروف به ابن عطیه اندلسی (م ۵۴۳) صاحب تفسیر محور الوجیز می باشد. این دو اثر تحت عنوان مقدمتان فی علوم القرآن با تصحیح مستشرق ایتالیایی آرتور جفری در قاهره، مکتبه الخانجی، ۱۳۹۲ قمری منتشر شده است.

۱۶. این اثر ترجمه و تحقیق باب دوم (ص ۱۰۵ تا ۱۵۸) کتاب دراسات فی القرآن، تألیف سید احمد خلیل است که در قاهره: دارالمعارف، ۱۹۷۲ منتشر شده است، می باشد. متأسفانه مترجم این اثر، با آن که کتاب معروفی نیست، هیچ گونه اشاره ای به مشخصات کتاب، مؤلف، ناشر، ترجمه بخش مورد نظر ننموده و استاد راهنمای وی نیز این مطلب را که از اصول اولیه ترجمه و تحقیق می باشد، به وی یادآوری نکرده است.

۱۷. کتاب صیانه القرآن من التحریف، تألیف استاد محمد هادی معرفت از قرآن پژوهان معاصر می باشد. این کتاب در قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۰۱ و نیز قم: مؤسسه النشر الاسلامی (جامعه مدرسین حوزه علمیه قم)، ۱۴۱۳ منتشر شده است. این اثر ترجمه حدود ۸۰ صفحه آن کتاب است.

۱۸. این اثر ترجمه و تحقیق صفحه ۳۱۴ تا ۳۷۱ کتاب مذاهب التفسیر الاسلامی گلدزبهر می باشد (برای اطلاع از این کتاب به پاورقی شماره ۱۲ رجوع شود).

۱۹. کتاب البرهان فی علوم القرآن، تألیف بدرالدین زرکشی (م ۷۴۹) یکی از مهم ترین کتابهای علوم قرآنی است که بارها چاپ شده و بهترین چاپ آن چاپ دوم دارالمعرفه بیروت در سال ۱۴۱۰ می باشد. در پاورقی این چاپ، کتابشناسی موضوعی با عناوین چهل و هفت گانه علوم قرآن آمده است.

۲۰. تفسیر غریب القرآن تألیف عبدالله بن مسلم بن قتیبه دینوری (۲۱۳ - ۲۷۶) می باشد که در بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۳۹۸ با تحقیق سید احمد صقر منتشر شده است و این رساله ترجمه و تحقیق دو سوره حمد و بقره از آن کتاب می باشد.

۲۱. تناسق الدرر فی تناسب السور التالیف جلال الدین سیوطی (۸۴۹ - ۹۱۱) می باشد این کتاب در سوریه: دارالکتاب العربی، ۱۴۰۴ با تحقیق عبداللّه محمد درویش و نیز در بیروت: دارمکتبه الهلال، ۱۹۸۶ با عنوان ترتیب سور القرآن وبا تحقیق سید جمیلی منتشر شده است.
۲۲. کتاب التیسیر فی القراءات السبع تألیف امام ابی عمرو عثمان بن سعید الدانی (۳۷۱ - ۴۴۴) می باشد. این کتاب با تصحیح اوتوپرتزل بارها چاپ شده است از جمله در بیروت: دارالکتاب العربی، ۱۴۰۶، استانبول: ۱۹۳۰، ایران، ۱۳۶۲، مؤلف چندین کتاب دیگر در زمینه قراءت و ت جوید تدوین نموده است.
۲۳. تلخیص البیان تألیف شریف رضی (م ۴۰۶) بارها از جمله در بیروت: دارالاضواء، ۱۴۰۶ با تحقیق محمد عبدالغنی حسن و نیز تهران: وزارت ارشاد اسلامی، ۱۴۰۷ ق منتشر شده است. این رساله ترجمه ۱۰۵ صفحه اول چاپ تهران (پانزده جزء قرآن) می باشد.
۲۴. کتاب الاتقان فی علوم القرآن، تألیف جلال الدین سیوطی (۸۴۹ - ۹۱۱) بارها در قاهره: بیروت، دمشق و ایران چاپ شده این رساله ترجمه پانزده نوع اول الاتقان می باشد.
۲۵. کتاب التعریف والاعلام... تألیف عبدالرحمن بن خطیب السهیلی (۵۰۸ - ۵۸۱) می باشد. این کتاب در بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۰۷ منتشر شده است.
۲۶. کتاب الحروف المقطعه تألیف عبدالجبار حمد شراره، از نویسندگان معاصر است. چاپ دوم این اثر در قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۴۱۴ ق منتشر شده است.
۲۷. این اثر ترجمه و تحقیق ۴۸ صفحه اول کتاب مذاهب التفسیر الاسلامی می باشد (نیز به پاورقی شماره ۱۲ رجوع شود).
۲۸. کتاب مفحمت الاقران فی مبهمات القرآن، تألیف جلال الدین سیوطی (۸۴۹ - ۹۱۱) بارها از جمله در بیروت: مؤسسه الرساله، ۱۴۰۶ با تحقیق ایادخالد الطباع وقاهره: مکتبه القرآن با تحقیق محمد ابراهیم سلیم منتشر شده است.
۲۹. کتاب المقنع، تألیف ابوعمرو عثمان بن سعید الدانی (۳۷۱ - ۴۴۴) می باشد. این کتاب در بیروت: دارالفکر المعاصر، دوم، ۱۴۰۴، منتشر شده است.
۳۰. کتاب المصحف المفسر، تألیف محمد فرید بن مصطفی وجدی (۱۲۹۲ - ۱۳۷۳) صاحب دائره المعارف القرن العشرين) است. در مقدمه این کتاب تفسیری که در حاشیه قرآن چاپ شده، مباحث مختلفی درباره موضوعات قرآنی نگاشته شده است. این تفسیر به همراه مقدمه در قاهره: دارالمعارف، ۱۹۸۶ و نیز مقدمه جداگانه آن با عنوان مقدمه صفوة العرفان فی تفسیرالقرآن در قاهره، ۱۳۲۵ منتشر شده است.
۳۱. کتاب التحبیر... تألیف سیوطی بارها از جمله در بیروت: دار الکتب العلمیه، ۱۴۰۸، قاهره: دارالمنار، ۱۴۰۶، طرابلس: کلیه الدعوة الاسلامیه، ۱۹۹۲ منتشر شده این رساله ترجمه نیمه دوم کتاب (التحبیر) می باشد.

۳۲. کتاب کشف الارتیاب... تألیف محمود بن ابوالقاسم تهرانی می باشد. وی این کتاب را در سال ۱۳۰۲ هـ در ردّ فصل الخطاب محدث نوری تدوین نمود. این رساله ترجمه بخش اول کشف الارتیاب است.
۳۳. مناهل العرفان... تألیف محمد عبدالعظیم زرقانی (م ۱۳۷۲) می باشد. این اثر ترجمه مبحث هفدهم کتاب (ج ۲، ص ۳۳۳ - ۲۲۷) شامل بحث اعجاز قرآن است.
۳۴. در این اثر تعدد زوجات از دیدگاه آیات، روایات و تاریخ بحث شده است.
۳۵. تفسیر مفاتیح الاسرار... تألیف محمد عبدالکریم شهرستانی (۴۶۹ - ۵۴۸) دو جلد این تفسیر در تهران، از سوی انتشارات نسخ خطی، ۱۳۶۸ منتشر شده است و چاپ تازه آن از سوی آقای محمد علی آذر شب تحقیق شده و جلد اول آن منتشر شده است.
۳۶. این اثر ترجمه و تحقیق بخش چهل و چهارم کتاب الاتقان سیوطی می باشد.
۳۷. این اثر ترجمه و تحقیق فصل دوم مقدمه تفسیر آلاء الرحمن محمد جواد بلاغی (۱۲۸۲ - ۱۳۵۲) به همراه شرح حال مؤلف می باشد.
۳۸. بخشی از این اثر، ترجمه و تحقیق (وتکمله) نوع چهل و دوم کتاب البرهان زرکشی می باشد.
۳۹. این اثر در قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه در حال چاپ می باشد.
۴۰. این اثر در تهران: بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۵۹ در ۱۸۶ صفحه منتشر شده است.
۴۱. این اثر در تهران: انتشارات کویر، ۱۳۷۲ منتشر شده است.
۴۲. این اثر در تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ منتشر شده است.
۴۳. این اثر با اصلاحات و اضافاتی در تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۴۶ در سه جلد تحت عنوان تحقیق در تفسیر ابوالفتوح رازی منتشر شده است.
۴۴. این اثر ترجمه و تحقیق نوع سی و هشتم البرهان زرکشی می باشد.
۴۵. این اثر در تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۲ در دو مجلد تحت عنوان طبرسی و مجمع البیان... منتشر شده است.
۴۶. این اثر در تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۱ در ۳۸۲ صفحه منتشر شده است.
۴۷. این اثر در قم: دارالقرآن الکریم، ۱۳۶۱ در ۴۲۸ صفحه منتشر شده است.
۴۸. عنوان این اثر اگر چه قلب سلیم در صحیفه سجادیه است، ولی پیش از صحیفه سجادیه، از دیدگاه قرآن بررسی شده است.
- ۴۹ - ۵۰. علی بن حسین بن موسی معروف به سید مرتضی (۳۵۵ - ۴۳۶) از بزرگان شیعه می باشد. وی دارای تألیفات متعدد در موضوعات و علوم مختلف است. ایشان در بسیاری از کتابهای خویش به مباحث تفسیری پرداخته اند که این دو رساله با توجه به مباحث متفرقه تفسیری در کتب مختلف از جمله کتاب (غرر الفرائد و درر القلائد) معروف به امالی مرتضی و (تنزیه الانبیاء) و (رسائل الشریف المرتضی)، به جمع آوری آن مباحث تفسیری پرداخته است که رساله اول، شامل سوره حمد و بقره (و شرح حال سید مرتضی) و رساله دیگر، شامل سوره هود تا سوره کهف می باشد. ب جاست بقیه مباحث تفسیری ایشان گردآوری و چاپ گردد.

۵۱. این اثر در تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳ در ۲۳۲ صفحه منتشر شده است.
۵۲. این اثر با عنوان درآمدی بر تفسیر علمی قرآن، در قم: انتشارات اسوه، چاپ اول، ۱۳۷۵ در ۵۱۵ صفحه منتشر شده است.
۵۳. تفسیر منهج الصادقین، تألیف ملا فتح الله کاشانی از اعلام قرن دهم می باشد. تفسیر وی یک بار با تصحیح علامه میرزا ابوالحسن شعرانی و بار دیگر با تصحیح آقای علی اکبر غفاری (هر دو چاپ) در تهران انتشارات اسلامیة در ۱۰ جلد و خلاصه آن در ۶ جلد از سوی همان ناشر م نشر شده است.
۵۴. کتاب ساختمان معنایی مفاهیم اخلاقی دینی در قرآن، تألیف توشیهیکو ایزوتسو (متولد ۱۹۱۴) در ژاپن می باشد، این کتاب توسط آقای فریدون بدره ای ترجمه و در تهران: انتشارات قلم منتشر شده است.
۵۵. کتاب وجوه قرآن، تألیف ابوالفضل حبیش بن ابراهیم بن محمد تفلوسی از قرن ششم هجری می باشد. این کتاب بارها به کوشش دکتر مهدی محقق چاپ شده است.
۵۶. کتاب التفسیر والمفسرون، تألیف محمد حسین ذهبی از نویسندگان معاصر (م ۱۹۷۷) بارها از جمله در قاهره: دارالکتب الحدیثه در ۲ جلد و نیز در مکتبه وهبه در سه جلد منتشر شده است. جلد سوم این کتاب که پیرامون (التفسیر والمفسرون عند الشیعۀ الاثنی عشریه والاسماعیل یه) می باشد پس از فوت مؤلف چاپ شده و در زمان حیات وی فقط دو جلد اول منتشر شد. لذا چاپهای دیگر به صورت ناقص و در دو جلد می باشد و تنها چاپ قاهره: مکتبه وهبه، ۱۴۰۹ در سه جلد و کامل می باشد. در کتاب التفسیر والمفسرون، دیدگاههای تند و مغرضانه ای علیه شیعه وجود دارد که رساله مورد نظر به نقد برخی از دیدگاههای ذهبی درباره تفسیر منسوب به امام حسن عسکری (ع)، تفسیر مجمع البیان مرحوم طبرسی و تفسیر صافی فیض کاشانی پرداخته است.
۵۷. این اثر با عنوان نگرشی اجتماعی به کعبه و حج از دیدگاه قرآن در تهران: انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰ در ۱۹۲ صفحه منتشر شده است.
۵۸. این اثر با عنوان نگرشی تطبیقی زن در آینه قرآن و زرتشت، یهود و مسیحیت در تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰ در ۱۹۲ صفحه منتشر شده است.
۵۹. این اثر گردآوری مباحث تفسیری مولی امیرالمؤمنین، از کتب مختلف روائی از اول قرآن تا آخر سوره نساء می باشد.
۶۰. این اثر در تهران: سازمان تبلیغات اسلامی ۱۳۷۱ در ۲۲۴ صفحه منتشر شده است.